

De Vergulde Swaen

Mededelingenkrant

Jaargang 2 nr. 3

mei 2005

Verlang niet dat alles zoo geschiede als gij wenscht.

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen" Rotterdamseweg 53-55 tel. 078-612 5681 www.swaen.net
tevens Secretariaat Historische Vereniging Zwijndrecht

Bezoekers internet

Onze internetsite swaen.net breidt nog steeds uit, wordt goed bezocht en voorziet in een behoefte. Enkele cijfers van de afgelopen maand.

Totaal bezochten de eerste drie weken van mei 2244 mensen swaen.net. De meeste bezoekers komen (logisch) uit Nederland, op de voet gevolgd door de Verenigde Staten (waarschijnlijk met Nederlandse wortels). Dan België, Finland, Australië. Wie de vier bezoekers uit de Seychellen zijn blijft raden. Vakantieangers? Wat wordt het meeste bekeken? Allereerst de persberichten, gevolgd door verdwenen monumenten. Daarna bezettingsjaren. Dan Beeldenroute, burgemeester de Bruïne en de Heerlijkheid Meerdervoort. Tenslotte de exposities Boerderijen en Zestig jaar bevrijding. Deze onderwerpen springen er echt uit en veel bezoekers beginnen daarmee. De pagina's waarmee het meest wordt afgesloten zijn ook deze, aangevuld met opgravingen, mededelingenkrant, en genealogie. Dat houdt in dat de meeste kijkers gericht komen voor een bepaald onderwerp. Maar ook het pand zelf (De Vergulde Swaen) en andere exposities krijgen behoorlijk aandacht.

Recent is het verhaal over Gerrit de Waard geplaatst en binnenkort wordt ook meer informatie geplaatst over de vroegere dorpen.

* Succesvolle opening en tentoonstelling Bevrijding *
zie achterzijde

Duizend

Vorige keer stond in de Mededelingenkrant een artikeltje over Duizend jaar Zwijndrecht en de duizend leden die we in 2006 willen hebben.

Een enkele lezer is van mening dat Zwijndrecht helemaal geen duizend jaar bestaat, maar duidelijk moge zijn dat we het niet over de *gemeente* Zwijndrecht hebben, maar over Zwijndrecht als gemeenschap die als zodanig al een millennium bekend staat. Of dat exact duizend jaar is, is uiteraard discutabel. Of de naam Suindregt op de bisschoppelijke akte uit 1006 pas later is bijgeschreven of niet maakt op zich niet zo heel veel uit. Een akte uit 1028 bevestigt de schenking uit 1006. Wie weet is de naam inderdaad later (na 1028) op de akte uit 1006 bijgeschreven omdat het toen (in 1028) inmiddels zo was, maar feit is dat er toen wel een gemeenschap aanwezig was. Bewoning. Want op het moment dat iets wordt genoemd, bestaat het al en zeker wanneer het gaat om een woonplaats(je).

We kunnen wachten tot 2028, maar waarom zouden we? Het jaar 2006 heeft een mooie aanleiding en zeker wat betreft het bewust worden van "onze" afkomst en het bewuster omgaan met geschiedenis mag er gerust een rijke geschiedenis centraal worden gesteld. Want dat is het wonderlijke van Zwijndrecht, ondanks een bestaan van zo'n duizend jaar heeft Zwijndrecht nauwelijks tastbare historie binnen haar grenzen. De tijd is er doorheen gegaan, maar de omstandigheden en de bewoners hebben er danig huisgehouden. Ondanks alles heeft het eeuwen standgehouden, en misschien is dat het grootste wonder om te gedenken: dat het een gemeenschap is die leeft en steeds verandert en vernieuwt. Wat niet wegneemt dat het "nu" enkel bestaat door het "toen". Wat we nu zien en meemaken, is gevormd door degenen die hier eerder woonden en werkten. Zoals hetgeen die na ons komen het moeten doen met wat wij ze nalaten....

Om de historie vast te leggen en te bewaren is het van belang dat de Historische Vereniging Zwijndrecht voldoende draagvlak vindt in de Zwijndrechtse samenleving. Daaraan draagt u als lidmaat reeds bij en kunt u nog meer bijdragen wanneer u nieuwe leden aanbrengt. Des te groter is ook de rol die de HVZ kan spelen in de Zwijndrechtse samenleving en dat is weer belangrijk voor later. Draagt u uw steentje bij? Het zou voor de HVZ die in 2007 haar 25-jarig jubileum viert een mooi kado zijn.

Marcel J.A. Deelen

Nieuws uit/van de werkgroepen

Genealogie (door Marja van Twist)

Nu de balieruimte zo prachtig is getransformeerd, krijgt op termijn ook de informatieruimte een beurt (de ruimte tussen balie en gelagkamer waar genealogie centraal staat alsmede de kastelen Develstein en Meerdervoort). Ter voorbereiding daarop: we willen graag de grote tafel die daar staat omruilen voor een ouderwets bureau of twee ouderwetse tafels. Wie kan ons helpen?

Archeologie (door Alexandre v/d Berg)

Nieuws omtrent de activiteiten op het eilandje bij het Develsteincollege, waar vroeger het kasteel stond, is uitgebreid aan de orde gekomen in diverse kranten. Lees en kijk mee op de actuele webstek daarover: www.kasteeldevelstein.nl

Aanwinsten

Bijzondere aanwinsten in de afgelopen vier maanden zijn de galgesteen, waarover uitgebreid is gepubliceerd in diverse kranten en waarover Marcel Deelen een interessante lezing heeft gehouden in maart. Dit verhaal krijgt ook nog een verrassend vervolg.... Verder het reglement van de Zwijndrechtsche IJclub, diverse informatie over de eerste autobusmaatschappij in Zwijndrecht, een tekening van Clement Bezemer, het vaandel van personeelsvereniging Betonnia (1945), de houten ratel die vroeger werd gebruikt tijdens het ophalen van het huisvuil, een dressoir met daarin uitgesneden de wapens van Zwijndrecht en Hendrik Ido Ambacht, een aantal glazen van Zwijndrechtse bedrijven en verenigingen, een fles wijn uit 1959, kopjes van het raadhuis uit 1933 met het gemeentewapen.

Voor alle duidelijkheid: in deze rubriek worden slechts enkele aanwinsten / schenkingen genoemd, niet alles wat we ontvangen.

WAT ZOEKEN WE NOG

Er moeten nog meer vaandels zijn in Zwijndrecht, hoogstwaarschijnlijk op zolders... Breng ze naar het museum (kan ook in bruikleen), daar worden ze in ieder geval geconserveerd.

Wintervoorleesavonden

Hier nog een impressie van een van de wintervoorleesavonden. Deze waren een groot succes, alle avonden werden goed bezocht en de sfeer was bovenmate goed. De gasten kijken inmiddels uit naar de derde serie, maar dat duurt nog ruim zeven maanden.

Lezingen

Inmiddels zijn er twee drukbezochte lezingen geweest, op 18 maart over de geschiedenis van de binnenscheepvaart, door Johan de Witte, en op 18 april over de verzetsstrijder Gerrit de Waard, door zijn zuster mw. Van Wuyckhuysen-De Waard. Voor beide lezingen was erg veel belangstelling, die over Gerrit de Waard was zelfs voor het weekeinde al volgeboekt (ruim vijftig aanmeldingen) en op de avond zelf meldden zich ook nog belangstellenden. Hoewel ze moesten wachten tot zij die gereserveerd hadden een plaats hadden, kon mw. Van Wuyckhuysen uiteindelijk voor een gehoor van zo'n zeventig belangstellenden haar aangrijpende verhaal vertellen. Het had mogelijk geweest om een speld te horen vallen.... Heel bijzonder was dat de toenmalige verloofde van Gerrit de Waard ook de lezing bijwoonde.

Privélezingen (incl. lunch)

Weet u dat het mogelijk is om met een klein gezelschap zelf een lezing te verzorgen, zelfs met lunch? Zo'n lezing kan zelfs plaatsvinden in de sfeervolle stijlkamer. Informeer er eens naar bij Daan Groeneveld of Gerda Dorsman.

Interesseavonden

Elke derde dinsdagavond van de maand is vanaf een uur of zeven De Vergulde Swaen geopend en kan men er terecht om meer te doen met of te weten te komen over genealogie, archeologie, restauratie of onderzoek. Of om gewoon eens gezellig bij te praten in de gelagkamer.

Onderhoud voorwerpen

Waar nog steeds behoefte aan is: mensen die handig zijn in het restaureren / conserveren van voorwerpen die we in onze collectie hebben. Dat varieert van textiel tot houten gebruiksvoorwerpen. Op dit moment staat op het terras een aantal voorwerpen die toch snel "een beurt" moeten hebben. Op zich unieke voorwerpen die in de geschiedenis van ons Zwijndrecht een rol speelden.

Onze dependance in Overloon

In de rubriek "Aanwinsten" kon u reeds lezen dat we de houten ratel hebben gekregen waarmee vroeger kenbaar werd gemaakt dat de vuilniskar er was. Ook de vuilniskar zelf bestaat nog en de Historische Vereniging had deze gekregen van de gemeente. De wagen stond nog tijdelijk op de Gemeentewerf omdat we niet direct een goede locatie hadden voor dit grote object. Helaas heeft de heer Jaap de Groot, die blijkbaar behulpzaam wilde zijn bij het opruimen van de inmiddels verhuisde werf, diverse spullen waaronder onze vuilniskar, afgevoerd naar zijn museum in

Overloon. Ondanks een schrijven van het Verenigingsbestuur waarin hem werd gewezen op de vergissing, hebben we de kar (nog) niet teruggekregen, waarvoor inmiddels wel een onderkomen was gevonden.

Op veel oude foto's is de kar te zien, en helaas moeten we het daarmee (voorlopig?) doen. Wie de Zwijndrechtse vuilniskar zelf wil bewonderen, reist naar Overloon.

De kunst van het bewaren

Oorlogs- en verzetsmusea in Nederland organiseren de actie Schatten op zolder. Mensen die documenten, foto's of voorwerpen uit de oorlogsjaren hebben bewaard, wordt gevraagd deze tastbare herinneringen aan de musea te schenken én daarbij hun verhaal te vertellen. Met deze actie sluiten de oorlogsinstellingen aan bij het thema van het Museumweekend op 9 en 10 april: De kunst van het bewaren.

Op veel zolders bevinden zich objecten die van waarde zijn voor de oorlogs- en verzetsmusea. Vaak zijn de bewoners zich hiervan niet bewust. Ze zien niet in wat een museum met die tekening van opa uit zijn onderduiktijd zou moeten, of zijn bang dat zijn uniform misschien het zoveelste zal zijn in de collectie. Soms verdwijnt het materiaal dan in de vuilcontainer. Soms weten mensen niet eens dat zij materiaal uit de oorlog in huis hebben. Het is in de oorlogsjaren verstopt en ligt nog steeds onaangeroerd onder de vloerplanken. Bij verbouwingen komen wel eens oorlogsspullen te voorschijn. Meestal wordt het dan direct afgevoerd met het grof vuil.

Eigenlijk geldt dat ook voor andere voorwerpen die tevoorschijn komen en op het eerste gezicht waardeloos lijken. Financieel zijn ze dat wellicht, maar in het licht van de geschiedenis zijn ze vaak erg waardevol. Oude papieren, doosjes, opschrijfboekjes van winkeliers, treinkaartjes, pillendoosjes, reglementen, bij twijfel: Historische Vereniging bellen.

Ook zijn er diverse voorwerpen die een houtwormbehandeling verlangen.

Verder moet er wat meer tijd komen voor het digitaal invoeren van gegevens.

Het succes van De Vergulde Swaen kan alleen blijven duren wanneer het doel van de oudheidkamer blijft beantwoorden aan de verwachtingen van de bezoeker. Dus een gevarieerd en overzichtelijk beeld van onze geschiedenis.

Colofon

"De Vergulde Swaen Mededelingenkrant" is een uitgave voor en door de leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor oudheidkamer De Vergulde Swaen en verschijnt vier keer per jaar.

Overname van tekst is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 - 9766

Kopij voor volgende krant uiterlijk **15 augustus** inleveren.

Redactie: Marja van Twist en Marcel Deelen

Redactie-adres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC

E-mail: Marja-Jan.Twist@inter.NL.net of sujamarcel@hotmail.com

Oplage: 575 exemplaren op A4-formaat.

Exposities

Zestig jaar Bevrijding

De tentoonstelling "Zestig jaar Bevrijding, herinneren in Zwijndrecht" valt bijzonder goed bij de bezoekers. Dat bleek al bij de opening ervan door oud-verzetsman de heer P. Buitendijk. Buitendijk brak in zijn toespraak een lans voor een soldaat als Erik O., die, net als de toenmalige verzetsmensen, in een fractie van een seconde een beslissing moest nemen en die vervolgens door een rechter wordt beoordeeld die geen weet heeft van de spanning waarin ter plaatse gehandeld moet worden. Buitendijk beaamde dat er ook toen verkeerde beslissingen zijn genomen, maar ze zijn genomen op dat moment naar beste kunnen.

Veel ouderen herkennen de sfeer die er hangt in de zaal en verhalen komen los. Niet alleen vanwege het succes duurt de expositie een week langer, dat heeft ook een praktische reden: de opening van de volgende expositie is pas op 4 juni, een zaterdagochtend. En om dan twee weken een "lege" zaal te hebben....

Geklink des Konings

Op zaterdagochtend 4 juni wordt de tentoonstelling over het 85-jarige Het Geklink des Konings geopend. Dat gebeurt heel muzikaal en zal tot in de verre omtrek te horen zijn. De tentoonstelling sluit mooi aan op die over de bevrijding, want toen kwamen ook de muziekkorpsen weer tevoorschijn. Foto's, uniformen, instrumenten. Tot eind augustus.

Zwijndrecht en Meerdervoort, 150 jaar samen

In 1855 werd de gemeente Meerdervoort opgeheven en samengevoegd met Zwijndrecht. In een overzicht worden deze honderdvijftig jaar belicht. De Heerlijkheid Meerdervoort, de oude gemeente, het tuindorp, de speeltuinverenigingen die een bindend element vormden... Van september t/m november. Wie nog informatie / voorwerpen / foto's heeft : graag.

Romeinen

Tenslotte is er een tentoonstelling over Romeinen, romeinse vondsten, de oude romeinse wegen. Het is deels een kant-en-klare expositie van de Provincie, die wordt aangevuld met lokale historie en archeologie. Met name erg interessant voor scholieren.